Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria C

C/2024/6824

29.11.2024

ODPORÚČANIE RADY

z 21. októbra 2024

k hospodárskej politike, rozpočtovej politike, politike zamestnanosti a štrukturálnej politike Maďarska

(C/2024/6824)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 z 29. apríla 2024 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 ([1]), a najmä na jeho článok 3 ods. 3,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh ([2]), a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

(1) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 ([3]), ktorým sa zriadil Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (ďalej len „mechanizmus“), nadobudlo účinnosť 19. februára 2021. Mechanizmus poskytuje členským štátom finančnú podporu na vykonávanie reforiem a investícií, pričom so sebou prináša fiškálny impulz financovaný Úniou. V súlade s prioritami európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík mechanizmus pomáha dosiahnuť hospodársku a sociálnu obnovu a vykonávanie udržateľných reforiem a investícií, najmä reforiem a investícií s cieľom podporiť zelenú a digitálnu transformáciu a posilniť odolnosť hospodárstiev členských štátov. Zároveň pomáha posilňovať verejné financie a podporovať rast a tvorbu pracovných miest v strednodobom a dlhodobom horizonte, posilňovať územnú súdržnosť v rámci Únie a podporovať pokračujúce vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv.

(2) Cieľom nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/435 ([4]) (ďalej len „nariadenie o REPowerEU“), ktoré bolo prijaté 27. februára 2023, je postupne ukončovať závislosť Únie od dovozu ruských fosílnych palív. Pomohlo by to dosiahnuť energetickú bezpečnosť a diverzifikovať dodávky energie do Únie, pričom by sa zároveň zvýšila miera využívania obnoviteľných zdrojov energie, zvýšili by sa kapacity na uskladňovanie energie a energetická

([1]) Ú. v. EÚ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.
([3]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([4]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/435 z 27. februára 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/241, pokiaľ ide o kapitolu REPowerEU v plánoch obnovy a odolnosti, a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) 2021/1060 a (EÚ) 2021/1755 a smernica 2003/87/ES (Ú. v. EÚ L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

efektívnosť. Maďarsko pridalo do svojho národného plánu obnovy a odolnosti novú kapitolu REPowerEU s cieľom financovať kľúčové reformy a investície, ktoré pomôžu dosiahnuť ciele plánu REPowerEU.

(3) Komisia 16. marca 2023 vydala oznámenie s názvom „Dlhodobá konkurencieschopnosť EÚ: výhľad na obdobie po roku 2030“, ktoré má slúžiť ako podklad pre rozhodnutia v príslušných oblastiach politiky a má vytvoriť rámcové podmienky pre zvyšovanie rastu. V oznámení sa konkurencieschopnosť vymedzuje na základe deviatich navzájom sa posilňujúcich faktorov. Spomedzi týchto faktorov sa prístup k súkromnému kapitálu, výskum a inovácia, vzdelávanie a zručnosti a fungovanie jednotného trhu javia ako kľúčové politické priority pre reformy a investície, ktoré majú vyriešiť súčasné výzvy v oblasti produktivity a zároveň upevniť dlhodobú konkurencieschopnosť Únie a jej členských štátov. Komisia 14. februára 2024 vydala oznámenie s názvom „Výročná správa 2024 o jednotnom trhu a konkurencieschopnosti“. V uvedenom oznámení sa podrobne opisujú silné stránky a výzvy európskeho jednotného trhu z hľadiska konkurencieschopnosti a na základe deviatich identifikovaných faktorov konkurencieschopnosti sa sleduje ročný pokrok.

(4) Komisia 21. novembra 2023 prijala ročný prieskum udržateľného rastu na rok 2024, čím odštartovala európsky semester pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2024. Európska rada 22. marca 2024 schválila priority ročného prieskumu udržateľného rastu na rok 2024, ktoré sú sústredené na štyri rozmery konkurencieschopnej udržateľnosti. Komisia 21. novembra 2023 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 aj správu o mechanizme varovania na rok 2024, v ktorej Maďarsko určila za jeden z členských štátov, ktoré môžu byť postihnuté nerovnováhami alebo ktorým môže hroziť, že budú postihnuté nerovnováhami, a v prípade ktorých bude potrebné vykonať hĺbkové preskúmanie. Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady o hospodárskej politike eurozóny a návrh spoločnej správy o zamestnanosti na rok 2024, v ktorej sa analyzuje vykonávanie usmernení pre politiky zamestnanosti a zásad Európskeho piliera sociálnych práv. Rada prijala odporúčanie Rady o hospodárskej politike eurozóny ([5]) (ďalej len „odporúčanie pre eurozónu na rok 2024“) 12. apríla 2024 a spoločnú správu o zamestnanosti 11. marca 2024.

(5) Dňa 30. apríla 2024 nadobudol účinnosť nový rámec Únie pre správu hospodárskych záležitostí. Rámec zahŕňa nové nariadenie (EÚ) 2024/1263 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade, zmenené nariadenie Rady (ES) č. 1467/97 ([6]) o urýchľovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku a zmenenú smernicu Rady 2011/85/EÚ ([7]) o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov. Cieľom tohto nového rámca pre správu hospodárskych záležitostí je podporovať zdravé a udržateľné verejné financie, udržateľný a inkluzívny rast a odolnosť prostredníctvom reforiem a investícií a predchádzať nadmerným deficitom verejných financií. Nový rámec pre správu hospodárskych záležitostí podporuje aj preberanie zodpovednosti zo strany členských štátov s dôraznejším zameraním na strednodobý horizont, sprevádzané účinnejším a koherentnejším vykonávaním. Každý členský štát má Rade a Komisii predložiť národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán. Národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán obsahuje fiškálne, reformné a investičné záväzky členského štátu, ktoré sa vzťahujú na plánovací horizont štyroch alebo piatich rokov v závislosti od bežnej dĺžky volebného obdobia národného zákonodarcu. Trajektória vývoja čistých výdavkov ([8]) v národných strednodobých fiškálno-štrukturálnych plánoch má byť v súlade s požiadavkami nariadenia (EÚ) 2024/1263 vrátane požiadaviek na to, aby verejný dlh do konca obdobia úprav dosiahol alebo si udržal hodnoverne klesajúci trend alebo aby zostal na obozretnej úrovni pod 60 % hrubého domáceho produktu (HDP) a aby sa deficit verejných financií v strednodobom horizonte dostal pod referenčnú hodnotu 3 % HDP stanovenú v zmluve a/alebo sa pod ňou udržal. Ak sa členský štát zaviaže uskutočniť príslušný súbor reforiem a investícií v súlade s kritériami stanovenými v nariadení (EÚ) 2024/1263, obdobie úprav sa môže predĺžiť najviac o tri roky. V snahe podporiť prípravu týchto národných strednodobých fiškálno-štrukturálnych plánov uverejnila Komisia 21. júna 2024 usmernenia týkajúce sa informácií, ktoré majú členské štáty poskytovať vo svojich národných strednodobých fiškálno-štrukturálnych plánoch a výročných správach o pokroku. V súlade s článkami 5 a 36 nariadenia (EÚ) 2024/1263 zaslala Komisia členským štátom v príslušných prípadoch referenčné trajektórie a technické informácie. Členské štáty majú predložiť svoje národné strednodobé fiškálno-štrukturálne plány do 20. septembra 2024, pokiaľ sa daný členský štát a Komisia nedohodnú na primeranom predĺžení tejto lehoty. Členské štáty môžu v súlade so svojimi vnútroštátnymi právnymi rámcami diskutovať o svojich návrhoch strednodobých plánov so svojimi národnými parlamentmi, môžu

([5]) Odporúčanie Rady z 12. apríla 2024 o hospodárskej politike eurozóny (Ú. v. EÚ C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Nariadenie Rady (ES) č. 1467/97 zo 7. júla 1997 o urýchľovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku (Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Smernica Rady 2011/85/EÚ z 8. novembra 2011 o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Čisté výdavky v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 2 nariadenia (EÚ) 2024/1263: „Čisté výdavky“ sú výdavky verejnej správy bez i) úrokových výdavkov; ii) diskrečných príjmových opatrení; iii) výdavkov na programy Únie plne kryté príjmami z fondov Únie; iv) vnútroštátnych výdavkov na spolufinancovanie programov financovaných Úniou; v) cyklických prvkov výdavkov na dávky v nezamestnanosti a vi) jednorazových a iných dočasných opatrení.

požiadať nezávislé fiškálne inštitúcie o vydanie stanoviska a môžu uskutočniť konzultácie so sociálnymi partnermi a inými vnútroštátnymi zainteresovanými stranami.

(6) Európsky semester pre koordináciu hospodárskych politík sa v roku 2024 ďalej vyvíja v súlade s vykonávaním mechanizmu. Na plnenie priorít jednotlivých politík v rámci európskeho semestra je nevyhnutné, aby sa aj naďalej plne vykonávali plány obnovy a odolnosti, keďže tieto plány pomáhajú účinne riešiť všetky výzvy identifikované v príslušných odporúčaniach pre jednotlivé krajiny vydaných v posledných rokoch alebo ich významnú časť. Odporúčania pre jednotlivé krajiny na roky 2019, 2020, 2022 a 2023 sú naďalej rovnako relevantné pre plány obnovy a odolnosti, ktoré boli zrevidované, aktualizované alebo zmenené v súlade s článkami 14, 18 a 21 nariadenia (EÚ) 2021/241.

(7) V súlade s článkom 18 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/241 Maďarsko predložilo Komisii 11. mája 2021 svoj národný plán obnovy a odolnosti. Komisia podľa článku 19 nariadenia (EÚ) 2021/241 posúdila relevantnosť, účinnosť, efektívnosť a koherentnosť plánu obnovy a odolnosti, a to v súlade s usmerneniami pre posudzovanie uvedenými v prílohe V k uvedenému nariadeniu. Rada 15. decembra 2022 prijala svoje vykonávacie rozhodnutie o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Maďarska ([9]), ktoré bolo zmenené 8. decembra 2023 podľa článku 18 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241 s cieľom s cieľom zahrnúť kapitolu REPowerEU ([10]). Uvoľnenie platieb je podmienené prijatím rozhodnutia Komisie v súlade s článkom 24 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2021/241 o tom, že Maďarsko uspokojivo splnilo príslušné míľniky a ciele stanovené vo vykonávacom rozhodnutí Rady.

(8) Maďarsko 30. apríla 2024 predložilo svoj národný program reforiem na rok 2024 a svoj konvergenčný program na rok 2024 v súlade s článkom 8 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 ([11]). V súlade s článkom 27 nariadenia (EÚ) 2021/241 sa v národnom programe reforiem na rok 2024 zohľadňujú aj polročné správy Maďarska o pokroku dosiahnutom pri plnení jeho plánu obnovy a odolnosti.

(9) Komisia 19. júna 2024 uverejnila správu o krajine týkajúcu sa Maďarska na rok 2024. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Maďarsko dosiahlo pri plnení príslušných odporúčaní pre danú krajinu, ktoré prijala Rada v rokoch 2019 až 2023, a hodnotilo sa v nej vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Maďarska. Na základe tejto analýzy sa v správe o krajine identifikovali nedostatky v súvislosti s výzvami, ktoré plán obnovy a odolnosti nerieši alebo ich rieši len čiastočne, ako aj v súvislosti s novými a vznikajúcimi výzvami. Okrem toho sa v nej posudzoval pokrok Maďarska pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a pri dosahovaní hlavných cieľov Únie v oblasti zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby, ako aj pokrok pri dosahovaní cieľov Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja.

(10) Komisia vykonala v prípade Maďarska hĺbkové preskúmanie podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011. Hlavné zistenia posúdenia, ktoré vykonali útvary Komisie v súvislosti s makroekonomickou zraniteľnosťou Maďarska na účely uvedeného nariadenia, boli uverejnené v apríli 2024. Komisia 19. júna 2024 dospela k záveru, že v Maďarsku existujú makroekonomické nerovnováhy. Maďarsko má najmä zraniteľné miesta, ktoré súvisia s cenovými tlakmi a stále relevantnými potrebami v oblasti vonkajšieho a verejného financovania, hoci vďaka zlepšeniu externého prostredia sa niektoré krátkodobé riziká zmiernili. Bežný účet sa v roku 2023 uzavrel s vysokým deficitom v dôsledku poklesu domáceho dopytu v kontexte recesie v Maďarsku a v dôsledku nižších cien energie. Uvedené faktory spolu s prísnejšou menovou politikou pomohli zmierniť veľmi vysokú mieru inflácie. Jadrová inflácia však naďalej patrí medzi najvyššie v Únii a jednotkové náklady práce naďalej výrazne rástli, čo vytváralo tlak na konkurencieschopnosť. Očakáva sa, že bežný účet sa v roku 2024 vráti do malého deficitu v dôsledku oživenia domáceho dopytu, zatiaľ čo hospodárstvo a jeho vonkajšie financovanie sú naďalej vystavené zmenám v cenách energie a rizikovým prirážkam. Spomalil sa rast cien obytných nehnuteľností a v roku 2023 sa so zvýšením úrokových sadzieb zmiernilo ich nadhodnocovanie. Veľký rozpočtový deficit pretrváva v dôsledku expanzívnych politík v predchádzajúcich rokoch a slabšieho ako očakávaného rastu v roku 2023. Predpokladá sa, že deficit sa o niečo zníži, ale bude stále výrazný a bude prispievať k inflácii a potrebe požičiavať si zo zahraničia. Pomer dlhu verejnej správy k HDP a úrokové zaťaženie zostanú vysoké. Dosiahol sa obmedzený pokrok vo všetkých oblastiach politík, ale najmä vo fiškálnej a štrukturálnej oblasti, čo prispieva k pretrvávaniu zistených zraniteľností. Fiškálna úprava by prispela k zníženiu jadrovej inflácie a posilneniu zahraničnej pozície, ako aj k obmedzeniu rastu verejného dlhu. Začatím postupu pri nadmernom deficite by sa mala takáto úprava podporiť. Očakáva sa, že včasná

([9]) ST 15447/22 INIT a ST 15447/22 ADD 1.

([10]) Vykonávacie rozhodnutie Rady z 8. decembra 2023, ktorým sa mení vykonávacie rozhodnutie z 15. decembra 2022 o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Maďarska (ST 15964/1/23 REV 1 a ST 15964/23 ADD 11).

([11]) Nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii (U. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

a účinná implementácia plánu obnovy a odolnosti pomôže obmedziť zraniteľnosti a tento vplyv sa ďalej prehĺbi ukončením rušivých zásahov na trhoch a reformami na podporu fiškálnej konsolidácie.

(11) Na základe údajov, ktoré overil Eurostat, sa deficit verejných financií Maďarska zvýšil zo 6,2 % HDP v roku 2022 na 6,7 % HDP v roku 2023, zatiaľ čo dlh verejnej správy klesol zo 74,1 % HDP na konci roka 2022 na 73,5 % HDP na konci roka 2023. Ako je uvedené v oznámení Komisie z 8. marca 2023 s názvom „Usmernenia týkajúce sa fiškálnej politiky na rok 2024“, Komisia prijíma prvý krok k tomu, aby sa začali postupy pri nadmernom deficite na základe deficitu podľa výsledných údajov za rok 2023 v súlade so súčasnými právnymi ustanoveniami. Komisia vydala 19. júna 2024 správu podľa článku 126 ods. 3 zmluvy. V tejto správe sa posudzovala rozpočtová situácia Maďarska, keďže jeho deficit verejných financií v roku 2023 presiahol referenčnú hodnotu 3 % HDP stanovenú v zmluve. V správe sa dospelo k záveru, že na základe tohto posúdenia a po zvážení stanoviska Hospodárskeho a finančného výboru vypracovaného podľa článku 126 ods. 4 zmluvy Komisia zamýšľa v júli 2024 navrhnúť začatie postupu pri nadmernom deficite pre Maďarsko, a to tak, že odporučí Rade, aby prijala rozhodnutie podľa článku 126 ods. 6 zmluvy, v ktorom sa konštatuje existencia nadmerného deficitu v Maďarsku.

(12) Rada 12. júla 2022 odporučila ([12]), aby Maďarsko prijalo opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby bol v roku 2023 rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov v súlade s celkovo neutrálnymi zámermi fiškálnej politiky, pričom sa zohľadní pokračujúca dočasná a cielená podpora pre domácnosti a podniky, ktoré sú najzraniteľnejšie voči zvyšovaniu cien energie, a pre ľudí, ktorí utekajú z Ukrajiny. Rada zároveň odporučila, aby bolo Maďarsko pripravené prispôsobiť bežné výdavky vyvíjajúcej sa situácii. Zároveň odporučila, aby Maďarsko zvýšilo verejné investície do zelenej a digitálnej transformácie a energetickej bezpečnosti s ohľadom na iniciatívu REPowerEU, okrem iného aj využitím mechanizmu a iných fondov Únie. Podľa odhadov Komisie boli zámery fiškálnej politiky ([13]) v roku 2023 v kontexte vysokej inflácie reštriktívne, a to na úrovni 4,7 % HDP. Rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez diskrečných príjmových opatrení) predstavoval v roku 2023 reštriktívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky vo výške 1,7 % HDP. Rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov v roku 2023 bol v súlade s odporúčaním Rady z 12. júla 2022. Je však dôležité pripomenúť, že tento rast bol spôsobený najmä veľmi vysokou úrovňou čistých výdavkov v roku 2022 v porovnaní s rokom 2023, a to vrátane necielených výdavkov v niekoľkých oblastiach, ktoré prispeli k vzniku makroekonomických nerovnováh. Tie boli financované z neočakávaného zisku a odvetvových daní vybraných od spoločností hlavne v energetike, finančníctve a maloobchode. Investície financované z vnútroštátnych zdrojov dosiahli v roku 2023 výšku 4,6 % HDP, čo v porovnaní s rokom 2022 predstavuje nárast o 0,2 percentuálneho bodu. Maďarsko financovalo verejné investície do zelenej a digitálnej transformácie a do energetickej bezpečnosti, ako je zlepšovanie energetickej účinnosti a digitalizácia v zdravotníctve a vzdelávaní. Maďarsko zatiaľ nepodalo žiadosť o platbu z mechanizmu.

(13) V konvergenčnom programe na rok 2024 v makroekonomickom scenári, z ktorého vychádzajú rozpočtové projekcie, sa predpokladá rast reálneho HDP na úrovni 2,5 % v roku 2024 a na úrovni 4,1 % v roku 2025, zatiaľ čo predpokladaná inflácia meraná podľa harmonizovaného indexu spotrebiteľských cien (HICP) by sa mala v roku 2024 pohybovať na úrovni 4,2 % a v roku 2025 na úrovni 3,6 %. Predpokladá sa, že deficit verejných financií klesne v roku 2024 na 4,5 % HDP a v roku 2025 dosiahne 3,7 % HDP, zatiaľ čo pomer dlhu verejnej správy k HDP sa má do konca roka 2024 znížiť na 73,2 % a do konca roka 2025 na 72,1 %. Predpokladá sa, že po roku 2025 sa deficit verejných financií postupne zníži na 2,9 % HDP v roku 2026, 2,4 % v roku 2027 a 1,9 % v roku 2028. Plánuje sa teda, že v roku 2026 deficit verejných financií klesne pod referenčnú hodnotu pre deficit stanovenú v zmluve na úrovni 3 % HDP. Na druhej strane sa predpokladá, že pomer dlhu verejnej správy k HDP sa bude po roku 2025 postupne znižovať na 68,8 % v roku 2026, 66,0 % v roku 2027 a 62,8 % v roku 2028.

(14) V prognóze Komisie z jari 2024 sa predpokladá nárast reálneho HDP o 2,4 % v roku 2024 a o 3,5 % v roku 2025, zatiaľ čo inflácia meraná podľa HICP sa má pohybovať na úrovni 4,1 % v roku 2024 a 3,7 % v roku 2025.

([12]) Odporúčanie Rady z 12. júla 2022, ktoré sa týka národného programu reforiem Maďarska na rok 2022 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Maďarska na rok 2022 (Ú. v. EÚ C 334, 1.9.2022, s. 136).

([13]) Zámery fiškálnej politiky sú vymedzené ako miera ročnej zmeny východiskovej rozpočtovej pozície verejnej správy. Ich cieľom je posúdiť hospodársky impulz vyplývajúci z fiškálnych politík, a to tých, ktoré sú financované z vnútroštátnych zdrojov, ako aj tých, ktoré sú financované z rozpočtu Únie. Zámery fiškálnej politiky sa merajú ako rozdiel medzi i) strednodobým potenciálnym rastom a ii) zmenou primárnych výdavkov bez diskrečných príjmových opatrení (a bez dočasných núdzových opatrení súvisiacich s krízou spôsobenou pandémiou ochorenia COVID-19) a vrátane výdavkov financovaných z nenávratnej podpory (grantov) v rámci mechanizmu a iných fondov Únie.

(15) V prognóze Komisie z jari 2024 sa v roku 2024 počíta s deficitom verejných financií vo výške 5,4 % HDP, zatiaľ čo pomer dlhu verejnej správy k HDP sa má do konca roka 2024 zvýšiť na 74,3 %. Na znižovaní deficitu v roku 2024 sa podieľa najmä postupná obnova daňových príjmov, zníženie výdavkov na dotácie pre podniky verejných služieb za straty, ktoré im vznikli v dôsledku stropov na ceny energie pre domácnosti, a zníženie verejných investícií. Na zvyšovaní pomeru dlhu k HDP sa podieľa vysoký celkový deficit, nižší rast nominálneho HDP a ďalšie transakcie zvyšujúce dlh, akou je napríklad očakávané nadobudnutie budapeštianskeho letiska subjektmi zaradenými do sektora verejnej správy a vykonávanie finančných nástrojov podporovaných z úverov REPowerEU. Na základe odhadov Komisie majú byť zámery fiškálnej politiky v roku 2024 reštriktívne v rozsahu 1,0 % HDP.

(16) Podľa prognózy Komisie z jari 2024 sa očakáva, že z nenávratnej podpory (grantov) z mechanizmu sa v roku 2024 budú financovať výdavky vo výške 0,8 % HDP v porovnaní s 0,3 % HDP v roku 2023. Výdavky financované z grantov v rámci mechanizmu umožnia realizovať vysokokvalitné investície a reformy na zvýšenie produktivity bez toho, aby mali priamy vplyv na saldo verejných financií alebo verejný dlh Maďarska. Očakáva sa, že v roku 2024 sa budú z úverov v rámci mechanizmu financovať výdavky vo výške 0,4 % HDP, v porovnaní s 0,0 % HDP v roku 2023.

(17) Rada 14. júla 2023 odporučila ([14]), aby Maďarsko zabezpečilo obozretnú fiškálnu politiku, a to najmä tak, že nominálne zvýšenie čistých primárnych výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov ([15]) obmedzí v roku 2024 na najviac 4,4 %. Členské štáty boli vyzvané, aby pri plnení svojich rozpočtov na rok 2023 a príprave svojich rozpočtov na rok 2024 zohľadnili, že Komisia navrhne Rade, aby začala postupy pri nadmernom deficite na základe deficitu podľa výsledných údajov za rok 2023. Podľa prognózy Komisie z jari 2024 sa predpokladá, že čisté primárne výdavky Maďarska financované z vnútroštátnych zdrojov sa v roku 2024 zvýšia o 3,6 %, čo je nižšia úroveň ako odporúčaná maximálna miera rastu. Čisté výdavky v roku 2023 však boli vyššie, než sa očakávalo v čase vypracúvania odporúčania (o 1,8 % HDP). Ak by boli čisté výdavky v roku 2023 rovnaké, ako sa očakávalo v čase vypracúvania odporúčania, výsledná miera rastu čistých výdavkov v roku 2024 by bola nad odporúčanou mierou rastu o 1,5 % HDP. Podľa Komisie preto po zohľadnení bázického efektu vyplývajúceho z vyšších než očakávaných čistých výdavkov v roku 2023 existuje riziko, že čisté primárne výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov nebudú úplne v súlade s odporúčaním Rady.

(18) Rada okrem toho odporučila, aby Maďarsko prijalo opatrenia s cieľom čo najskôr v rokoch 2023 a 2024 ukončiť platné núdzové podporné opatrenia v oblasti energetiky a súvisiace úspory využilo na zníženie deficitu verejných financií. Rada ďalej odporučila, že ak by si opätovné zvyšovanie cien energie vyžadovalo nové podporné opatrenia alebo pokračovanie existujúcich opatrení, Maďarsko má zabezpečiť, aby sa takéto podporné opatrenia zameriavali na ochranu zraniteľných domácností a podnikov, aby boli fiškálne dostupné a aby sa nimi zachovali stimuly na úsporu energie. Podľa prognózy Komisie z jari 2024 sa čisté rozpočtové náklady ([16]) na podporné opatrenia v oblasti energetiky odhadujú na 1,6 % HDP v roku 2023, pričom sa predpokladá, že v roku 2024 budú na úrovni 0,9 % HDP a v roku 2025 na úrovni 0,4 % HDP. Predovšetkým sa predpokladá, že dotácie pre podniky verejných služieb za straty, ktoré im vznikli v dôsledku stropov na ceny energie pre domácnosti, zostanú v platnosti aj v rokoch 2024 a 2025. Ak by sa súvisiace úspory použili na zníženie deficitu verejných financií, ako to odporúčala Rada, tieto projekcie by v roku 2024 znamenali fiškálnu úpravu na úrovni 0,6 % HDP, zatiaľ čo čisté primárne výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov predstavujú v danom roku reštriktívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky vo výške 1,9 % HDP. Podľa Komisie sa nepredpokladá, že sa núdzové podporné opatrenia v oblasti energetiky zrušia čo najskôr v rokoch 2023 a 2024. V tejto súvislosti teda existuje riziko, že sa nedosiahne súlad s odporúčaním Rady. Predpokladá sa však, že sa súvisiace úspory v plnej miere využijú na zníženie deficitu verejných financií. To je v súlade s odporúčaním Rady. Rozpočtové náklady na núdzové podporné opatrenia v oblasti energetiky zamerané na ochranu zraniteľných domácností a podnikov sa v roku 2024 odhadujú na 0,0 % HDP (0,1 % v roku 2023), z čoho 0,0 % HDP slúži na zachovanie cenového signálu na zníženie dopytu po energii a zvýšenie energetickej efektívnosti (0,1 % v roku 2023).

(19) Rada zároveň odporučila, aby Maďarsko zachovalo verejné investície financované z vnútroštátnych zdrojov a zabezpečilo účinné čerpanie grantov v rámci mechanizmu a účinné čerpanie iných fondov Únie, najmä s cieľom podporiť zelenú a digitálnu transformáciu. Podľa prognózy Komisie z jari 2024 sa predpokladá, že verejné investície financované z vnútroštátnych zdrojov sa zo 4,6 % HDP v roku 2023 znížia na 4,0 % HDP v roku 2024. Je to spôsobené najmä škrtmi a odkladmi investičných projektov financovaných z vnútroštátnych zdrojov, ktoré orgány oznámili vzhľadom na vysoké predpokladané deficity. V tejto súvislosti teda existuje riziko, že sa nedosiahne súlad s odporúčaním Rady. Na druhej strane sa očakáva, že verejné výdavky financované z príjmov z fondov Únie vrátane grantov v rámci mechanizmu sa v roku 2024 zvýšia z úrovne 0,8 % HDP v roku 2023 na úroveň 1,7 % HDP. Toto

([14]) Odporúčanie Rady zo 14. júla 2023, ktoré sa týka národného programu reforiem Maďarska na rok 2023 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Maďarska na rok 2023 (Ú. v. EÚ C 312, 1.9.2023, s. 155).

([15]) Tento príspevok sa meria ako zmena primárnych výdavkov verejnej správy bez i) prírastkového vplyvu diskrečných príjmových opatrení na rozpočet, ii) jednorazových opatrení, iii) výdavkov na cyklickú nezamestnanosť a iv) výdavkov financovaných z nenávratnej podpory (grantov) v rámci mechanizmu a iných fondov Únie vo vzťahu k strednodobej (desaťročnej) priemernej potenciálnej miere rastu nominálneho HDP vyjadrenej ako pomer k nominálnemu HDP.

([16]) Údaj predstavuje úroveň ročných rozpočtových nákladov na tieto opatrenia vrátane príjmov a výdavkov a v príslušných prípadoch po odpočítaní príjmov z daní z neočakávaných ziskov dodávateľov energie.

zvýšenie je spôsobené predpokladaným nárastom čerpania finančných prostriedkov v rámci politiky súdržnosti Únie na programové obdobie 2020 – 2027 a vyššími výdavkami na investície podporené z mechanizmu.

(20) Vychádzajúc z opatrení, ktoré boli v príslušných oblastiach politiky známe k dátumu uzávierky prognózy, a z predpokladu nezmenenej politiky sa v prognóze Komisie z jari 2024 predpokladá deficit verejných financií v roku 2025 na úrovni 4,5 % HDP. Na znížení deficitu v roku 2025 sa podieľajú najmä vyššie príjmy z dane z pridanej hodnoty a z dane z príjmov fyzických osôb v dôsledku vyššieho rastu, ďalšie zníženie dotácií pre podniky verejných služieb za straty, ktoré im vznikli v dôsledku stropov na ceny energie pre domácnosti, a nižšie úrokové výdavky spôsobené znižovaním kupónových platieb za retailové dlhopisy, ktoré sa viažu na infláciu. Na druhej strane by malo v dôsledku postupného ukončenia výberu daní z dočasných neočakávaných ziskov a odvetvových daní vyberaných od roku 2022, ktoré je naplánované v súlade s ich doložkami o ukončení platnosti, dôjsť k zvýšeniu dlhu. Pomer dlhu verejnej správy k HDP sa má do konca roka 2025 mierne znížiť na 73,8 %. Obozretná fiškálna politika by mala prispieť k zníženiu jadrovej inflácie, ktorá je výrazne nad priemerom Únie a mohla by spôsobiť stratu konkurencieschopnosti, ak bude pretrvávať, ako aj k posilneniu zahraničnej pozície.

(21) Nedostatky v plánovaní a plnení rozpočtu prehĺbili expanzívne smerovanie fiškálnej politiky a prispeli k súčasným makroekonomickým výzvam. V dôsledku veľmi skorého prijatia ročných rozpočtov v rokoch 2016 až 2023 sa znížila spoľahlivosť makroekonomických a rozpočtových prognóz. Rôzne pravidlá rozpočtovej flexibility a veľké rozpočtové rezervy umožnili vynakladať vyššie diskrečné výdavky. Rozhodnutia o *ad hoc* výdavkoch sa často prijímali na konci rozpočtového roka alebo boli uzákoňované vládnymi dekrétmi počas celého roka bez primeraného parlamentného dohľadu a verejných konzultácií, v dôsledku čoho sa znížila rozpočtová transparentnosť. Vnútroštátny fiškálny rámec nepriniesol obozretnejšie zámery fiškálnej politiky z dôvodu nedostatkov v koncepcii domácich fiškálnych pravidiel, a to najmä dlhového pravidla s procyklickými prvkami a nedostatočného presadzovania strednodobého rozpočtového plánovania, ktoré ďalej narúšajú osobitné ustanovenia režimu „núdzového stavu“. Časté a významné revízie fiškálnych cieľov oslabili úlohu rozpočtu ako základného východiska pre účastníkov trhu a spochybnili dôveryhodnosť strednodobých fiškálnych plánov. Expanzívne smerovanie fiškálnej politiky by sa mohlo riešiť tak, že strednodobé fiškálne plánovanie bude vychádzať z viacročných výdavkových stropov, ako sa stanovuje v revidovaných fiškálnych pravidlách Únie. Efektívnosť Národnej fiškálnej rady pri usmerňovaní verejných diskusií o fiškálnych otázkach je naďalej obmedzená jej nedostatočným mandátom a zdrojmi.

(22) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.2 prílohy V k uvedenému nariadeniu plán obnovy a odolnosti zahŕňa rozsiahly súbor vzájomne sa posilňujúcich reforiem a investícií, ktoré sa majú vykonať do roku 2026. Očakáva sa, že tieto reformy a investície pomôžu účinne riešiť buď všetky výzvy identifikované v príslušných odporúčaniach pre jednotlivé krajiny, alebo aspoň ich značnú časť. Vzhľadom na tento náročný časový rámec je nevyhnutné čo najskôr pristúpiť k účinnému vykonávaniu tohto plánu obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU, aby sa posilnila dlhodobá konkurencieschopnosť Maďarska využitím zelenej a digitálnej transformácie a aby sa zároveň zabezpečila sociálna spravodlivosť. Ak sa majú splniť záväzky plánu obnovy a odolnosti do augusta 2026, je nevyhnutné, aby Maďarsko výrazne urýchlilo vykonávanie reforiem a investícií, a to predovšetkým rýchlym vykonaním potrebných opatrení na ochranu finančných záujmov Únie. Aby sa v širšej miere preberala zodpovednosť za úspešné vykonanie plánu obnovy a odolnosti, naďalej treba systematicky zapájať miestne a regionálne orgány, sociálnych partnerov, občiansku spoločnosť a ďalšie relevantné zainteresované strany.

(23) Maďarsko má v rámci preskúmania programov politiky súdržnosti v polovici trvania v súlade s článkom 18 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 ([17]) povinnosť preskúmať do marca 2025 každý program podporovaný Európskym fondom regionálneho rozvoja (EFRR), Európskym sociálnym fondom plus (ESF +), Kohéznym fondom a Fondom na spravodlivú transformáciu (FST), pričom má zohľadniť okrem iného výzvy identifikované v odporúčaniach pre danú krajinu na rok 2024, ako aj svoj národný energetický a klimatický plán. Na základe uvedeného preskúmania sa definitívne prideľujú finančné prostriedky Únie, ktoré sú súčasťou každého programu. Hoci Maďarsko dosiahlo vo vykonávaní programov politiky súdržnosti a Európskeho piliera sociálnych práv pokrok, výzvy pretrvávajú a medzi najmenej a najviac rozvinutými okresmi krajiny, ako aj medzi mestskými a mimomestskými oblasťami sú aj naďalej značné sociálne a regionálne rozdiely. Je nevyhnutné urýchliť vykonávanie politiky súdržnosti a posilniť administratívne kapacity na nižšej ako celoštátnej úrovni. Priority dohodnuté v programoch sú naďalej relevantné. Je osobitne dôležité, aby sa rýchlo realizovali investície do digitálnej a zelenej transformácie vrátane rozvoja základných digitálnych zručností, digitálnej transformácie podnikov, zavádzania

([17]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

riešení inteligentných miest, technológií inšpirovaných prírodou a emisne neutrálnych technológií a hospodárenia s vodami, ako aj plánov spravodlivej transformácie územia. Maďarsko by zároveň malo pokračovať v úsilí o integrovaný územný rozvoj vo funkčných oblastiach a v najmenej rozvinutých okresoch. Prioritou zostáva aj realizácia investícií do sociálneho začlenenia a znižovania chudoby so zameraním na deti a najodkázanejšie okresy, ako aj komplexné posilnenie základných zručností a zlepšenie prístupu ku kvalitnému bežnému vzdelávaniu a celoživotnému vzdelávaniu. V tejto súvislosti majú stále kľúčový význam štrukturálne reformy vzdelávacieho systému, ktoré spočívajú aj v zlepšení prístupu ku kvalitnému vzdelávaniu a starostlivosti v ranom detstve, ako aj v cielených opatreniach na riešenie výziev trhu práce pre zraniteľné skupiny a na budovanie kapacít sociálnych partnerov. Na to, aby Maďarsko v plnej miere využívalo fondy politiky súdržnosti, je potrebné vyriešiť otvorené otázky týkajúce sa základných podmienok a všeobecného režimu podmienenosti.

(24) V kontexte preskúmania programov politiky súdržnosti v polovici trvania si zasluhuje ďalšiu pozornosť potreba riešiť energetickú chudobu a medzigeneračnú chudobu integrovanými intervenciami so zameraním na najmenej rozvinuté okresy a obce, ako aj potreba posilniť riadenie a diferenciáciu stratégie pre inteligentnú špecializáciu. Maďarsko by mohlo využiť Platformu strategických technológií pre Európu zriadenú nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/795 ([18]) na podporu investícií do špičkových a digitálnych technológií (napr. internet vecí, veľké dáta a umelá inteligencia), čistých technológií a technológií efektívne využívajúcich zdroje (napr. energia z obnoviteľných zdrojov a geotermálna energia) a biotechnológií (farmaceutiká a medicínske produkty) a zároveň investovať do zručností a kvalifikácií potrebných na uspokojenie dopytu po pracovnej sile v týchto odvetviach.

(25) Okrem hospodárskych a sociálnych výziev, ktorými sa zaoberá plán obnovy a odolnosti a iné fondy Únie, Maďarsko čelí viacerým ďalším výzvam, ktoré sa týkajú podnikateľského prostredia, úrovne zručností a integrácie znevýhodnených skupín do trhu práce, sociálnej pomoci a sociálneho dialógu a závislosti od ruských fosílnych palív.

(26) Podnikateľské prostredie sa naďalej zhoršovalo, najmä v dôsledku rastúcich štátnych zásahov do hospodárstva a častých *ad hoc* zmien regulačného rámca. Maďarsko dosahuje slabé výsledky v ukazovateľoch, ktorými sa meria konkurencieschopnosť a regulačná kvalita. Vysoký počet daní sa v roku 2024 ďalej zvýšil. V posledných rokoch sa zvýšil počet daní špecifických pre niektoré odvetvia a podniky. Tieto dane sa zvyčajne vzťahujú na odvetvia s vysokou mierou zahraničného vlastníctva (napríklad maloobchod, výroba cementu, stavebníctvo a keramické materiály), čo vytvára neprimeranú záťaž pre dotknuté podniky a ovplyvňuje jednotný trh. Spoločnosti sa sťažujú na nerovnaké zaobchádzanie a svojvoľnosť orgánov pri administratívnych inšpekciách alebo rozhodovaní o povoleniach. Vo všeobecnosti panuje názor, že rôzne štátne zásahy sa používajú na to, aby zahraniční vlastníci predali svoje firmy, čím sa uľahčuje vytváranie verejných alebo s vládou prepojených domácich podnikov. S cieľom urýchliť a uľahčiť administratívny proces vláda čoraz častejšie vyhlasuje, že niektoré investičné projekty majú „strategický význam pre národné hospodárstvo“. Kritériá, ktoré používa vláda, nie sú transparentné a nemožno ich napadnúť na súde. Vláda naďalej využíva svoju právomoc vyňať niektoré transakcie z pravidiel kontroly fúzií. Kritériá pre tieto výnimky nie sú transparentné a neexistuje formálny postup na ich napadnutie. Vláda zároveň naďalej vo veľkej miere využíva svoj mandát na vydávanie mimoriadnych dekrétov v režime „núdzového stavu“. Zdá sa, že mnohé z týchto dekrétov sa netýkajú vyhláseného núdzového stavu, čím sa oslabuje právna istota a narúša bežná podnikateľská činnosť.

(27) Napriek určitým relevantným iniciatívam a vysokej celkovej miere zamestnanosti niektoré znevýhodnené skupiny, ako sú osoby s nízkym vzdelaním, Rómovia a osoby so zdravotným postihnutím, stále čelia prekážkam v prístupe k príležitostiam na zvyšovanie úrovne zručností a vstup na trh práce. Tie isté znevýhodnené skupiny takisto zvyčajne dosahujú slabé výsledky v základných zručnostiach vyučovaných v škole, predčasne ukončujú školskú dochádzku, stávajú sa nezamestnanými alebo neaktívnymi a zriedkavo vstupujú do vysokoškolského vzdelávania. Nerovnosti sú zakorenené v spôsobe organizácie vzdelávacieho systému, ktorý sa vyznačuje koncentráciou sociálno-ekonomicky znevýhodnených žiakov v určitých školách. V rokoch 2014 až 2022 boli na predchádzanie predčasnému ukončeniu školskej dochádzky a vykonávanie aktívnych opatrení trhu práce vyčlenené značné sumy z fondov politiky súdržnosti Únie. Hoci sa miera zamestnanosti nízkokvalifikovaných osôb a Rómov v tomto období výrazne zvýšila, zostáva oveľa nižšia ako celková miera zamestnanosti. Rozdiel v zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím zostáva výrazne nad priemerom Únie. Viaceré odvetvia čelia nedostatku požadovaných zručností, čo maďarskému hospodárstvu sťažuje prechod na model rastu s vysokou pridanou hodnotou. Podiel absolventov terciárneho vzdelávania je jedným z najnižších v Únii, čo predstavuje výzvu pri uspokojovaní rastúceho dopytu po vysokokvalifikovanej pracovnej sile. Krátke trvanie dávok v nezamestnanosti sťažuje ľuďom účasť na rekvalifikácii

([18]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/795 z 29. februára 2024, ktorým sa zriaďuje Platforma strategických technológií pre Európu (platforma STEP) a mení sa smernica 2003/87/ES a nariadenia (EÚ) 2021/1058, (EÚ) 2021/1056, (EÚ) 2021/1057, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) 2021/1060, (EÚ) 2021/523, (EÚ) 2021/695, (EÚ) 2021/697 a (EÚ) 2021/241 (Ú. v. EÚ L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

a zvyšovaní úrovne zručností, ako aj hľadanie lepších pracovných miest, ktoré by mohli zlepšiť produktivitu a konkurencieschopnosť. Hoci v posledných rokoch došlo k výraznému nárastu počtu zahraničných pracovníkov, nemusí to v plnej miere zodpovedať potrebám odvetví, ktoré čelia nedostatku požadovaných zručností a pracovných síl.

(28) V poslednom desaťročí sa v súlade so zvýšením miery zamestnanosti výrazne zlepšili ukazovatele chudoby. Miera závažnej materiálnej a sociálnej deprivácie však stále patrí medzi najvyššie v Únii a u detí, Rómov a v odľahlých oblastiach sa zhoršila. Hoci vplyv sociálnych transferov znižujúci chudobu je stále porovnateľný s ostatnými členskými štátmi Únie, v posledných rokoch sa oslabil. Napriek vysoko inflačnému hospodárskemu prostrediu zostali niektoré sociálne dávky nominálne nezmenené, napríklad minimálny príjem, rodinné dávky a daňové výhody pre rodiny. Primeranosť minimálneho príjmu a dávky v nezamestnanosti patria k najnižším v Únii. Celkové daňové zaťaženie osôb s nízkymi príjmami a spoliehanie sa na daň z pridanej hodnoty sú vysoké, čo v kontexte neprogresívneho paušálneho zdaňovania príjmov fyzických osôb neprimerane vplýva na skupiny s nízkymi príjmami. V dôsledku inflácie, zvyšovania cien energií a bývania a nedostatku cielených podporných opatrení sa zvýšil aj podiel ľudí, ktorí vynakladajú viac ako 40 % príjmov svojich domácností na náklady spojené s bývaním. Tieto opatrenia by zároveň prispievali aj k podpore vzostupnej sociálnej konvergencie, čo je v súlade s analýzou Komisie v druhej fáze, vychádzajúcou z príslušných prvkov rámca sociálnej konvergencie, ktorý sa skúšobne zaviedol v roku 2024. V súlade s článkom 3 ods. 3 písm. b) nariadenia (EÚ) 2024/1263 európsky semester zahŕňa dohľad nad vykonávaním usmernení pre politiky zamestnanosti Komisiou, okrem iného prostredníctvom rámca na identifikáciu rizík pre sociálnu konvergenciu.

(29) Napriek určitým zlepšeniam je sociálny dialóg naďalej slabý a roztrieštený. Tripartitné fórum v súkromnom sektore, ktoré zahŕňa vládu, odborové zväzy a združenia zamestnávateľov, má obmedzené možnosti ovplyvňovať alebo meniť plány vlády. Obmedzený sociálny dialóg stavia zamestnancov najmä vo verejnom sektore do znevýhodnenej pozície, a to aj pri vyjednávaní o mzdách. Po zavedení osobitného zamestnaneckého statusu pre určité skupiny zamestnancov verejnej správy sa oslabila ich schopnosť brániť svoje kolektívne záujmy. V niektorých prípadoch to viedlo k neplatnosti kolektívnych zmlúv, ktoré sa museli opätovne stať predmetom rokovaní. Práva pracovníkov postupne oslabili opatrenia, ako napríklad obmedzenie práva učiteľov na štrajk alebo zrušenie kolektívneho vyjednávania v sektore zdravotníctva. Reprezentatívnosť odborových zväzov by mohli ešte viac narušiť nové právne predpisy o výbere členských poplatkov odborových zväzov vo verejnom sektore. Príslušné fóra vo verejnom sektore mali v roku 2023 len jedno rokovanie.

(30) Maďarsko sa naďalej vo veľkej miere spolieha na fosílne palivá a jeho úsilie o zvýšenie energetickej bezpečnosti odklonom od závislosti od ruského dovozu je pomalé. Podiel Maďarska na obnoviteľných zdrojoch energie v roku 2023 predstavoval 25,7 %, čo je o 18 percentuálnych bodov menej ako priemer Únie. Podiel dovozu ruskej ropy a plynu predstavoval v roku 2021 úroveň 64 % a v roku 2023 úroveň 75 %. Na ropu a plyn pripadajú dve tretiny spotreby energie v krajine. Z dôvodu dotovaných cien energie pre domácnosti Maďarsko poskytuje na dotácie na fosílne palivá jeden z najvyšších podielov na HDP v Únii.

(31) Odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 premietnuté do odporúčaní 1, 3 a 4 v texte vychádzajú z hĺbkového preskúmania Komisie a záverov o existencii nerovnováh. Politiky uvedené v odporúčaniach 1 a 4 pomáhajú riešiť zraniteľné miesta, ktoré súvisia s potrebami v oblasti vonkajšieho a verejného financovania a cenovými tlakmi. Politiky uvedené v odporúčaní 3 pomáhajú riešiť zraniteľné miesta, ktoré súvisia s cenovými tlakmi,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Maďarsko v rokoch 2024 a 2025 prijalo opatrenia s cieľom:

1. včas predložiť strednodobý fiškálno-štrukturálny plán. V súlade s požiadavkami reformovaného Paktu stability a rastu obmedziť rast čistých výdavkov ([19]) v roku 2025 na mieru, ktorá je okrem iného v súlade s hodnoverným znižovaním dlhu verejnej správy v strednodobom horizonte a so znížením deficitu verejnej správy smerom k referenčnej hodnote 3 % HDP stanovenej v zmluve. Ukončiť núdzové podporné opatrenia v oblasti energetiky pred vykurovacou sezónou 2024/2025. Usilovať sa o účinnú koordináciu a jasné vymedzenie makroekonomických politík s cieľom zabezpečiť fiškálnu a vonkajšiu udržateľnosť. Postupne zrušiť zostávajúce cenové a úrokové stropy s cieľom znížiť rušivé účinky a uľahčiť plynulú transmisiu menovej politiky. Zamerať podporné opatrenia v sektore bývania na domácnosti s nízkymi

([19]) Podľa článku 2 bodu 2 nariadenia (EÚ) 2024/1263 sú „čisté výdavky“ výdavky verejnej správy bez úrokových výdavkov, diskrečných príjmových opatrení, výdavkov na programy Únie plne kryté príjmami z fondov Únie, vnútroštátnych výdavkov na spolufinancovanie programov financovaných Úniou, cyklických prvkov výdavkov na dávky v nezamestnanosti a jednorazových a iných dočasných opatrení.

príjmami. Posilniť strednodobý rozpočtový rámec, zosúladiť prípravu ročných rozpočtov s rozpočtovým rokom a obmedziť diskrečnú právomoc pri plnení ročných rozpočtov;

2. vzhľadom na dlhotrvajúce oneskorenia výrazne urýchliť vykonávanie programov politiky súdržnosti a plánu obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU, čím sa zabezpečí dokončenie reforiem a investícií do augusta 2026, a to rýchlym vykonaním potrebných opatrení na zabezpečenie ochrany finančných záujmov Únie a vyriešením otvorených otázok týkajúcich sa základných podmienok. V kontexte preskúmania programov politiky súdržnosti v polovici trvania sa naďalej zameriavať na dohodnuté priority, prijímať opatrenia na lepšie riešenie chudoby so zameraním na energetickú chudobu a najmenej rozvinuté okresy a obce, zlepšiť stratégiu pre inteligentnú špecializáciu a pritom zohľadniť príležitosti, ktoré poskytuje iniciatíva Platforma strategických technológií pre Európu na zlepšenie konkurencieschopnosti;

3. zlepšiť regulačný rámec a posilniť hospodársku súťaž v sektore tovarov a služieb bez svojvoľných administratívnych zásahov a selektívneho využívania na mieru šitých právnych predpisov, ktoré poskytujú neoprávnenú výhodu alebo nevýhodu určitým spoločnostiam, systematickým uplatňovaním kontroly hospodárskej súťaže pri obchodných transakciách a obmedzením využívania núdzových opatrení na nevyhnutné minimum, a to v súlade so zásadami jednotného trhu a právneho štátu. Zlepšiť primeranosť sociálnej pomoci a dávok v nezamestnanosti. Zlepšiť úroveň dosiahnutého vzdelania a prístup k účinným aktívnym opatreniam na trhu práce, najmä k príležitostiam na zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu pre najviac znevýhodnené skupiny, a zabezpečiť účinný sociálny dialóg;

4. znížiť celkovú závislosť od fosílnych palív, urýchliť diverzifikáciu dodávok plynu smerom k neruským zdrojom a podniknúť kroky na postupné zrušenie dotácií na fosílne palivá.

V Luxemburgu 21. októbra 2024

Za Radu

predseda

NAGY I.